

VLADİMİR PROPP'UN MASAL ÇÖZÜMLEME METODU ÇERÇEVESİNDE “PADİŞAHIN EVLATLIĞI” MASALI ÜZERİNE BİR İNCELEME¹

Öğr. Emin ÖLMEZ
Milli Eğitim Bakanlığı

ÖZ

Çağımızın vazgeçilmezi olan teknolojinin hızlı bir şekilde ilerlemesi bizi biz yapan milli kültür unsurlarının saklanıp korunmasını güçleştirmektedir. Halk edebiyatı mahsulleri bu teknolojik gelişmeler sebebiyle kaybolmaya yüz tutmaktadır. Eskiden masal anlatarak insanların hayal dünyalarını zenginleştiren ninelerin, dedelerin yerini bugün insanı karşısında zapt eden, hayatın ve hayal dünyasının dışına atan televizyon almıştır. Bu durumda sözlü mahsullerimiz özellikle de masallarımız unutulmaya yüz tutmuştur. Osmanlı Devleti'nin kurulduğu topraklar olan Kütahya'nın Domaniç ilçesinde masal derleme çalışması yaptık. Derlenen masallar içerisinde seçtiğimiz 'Padişahın Evlatlığı' masalının Propp metoduna uygun bir yapıda olduğunu gördük. Çalışmamızda Propp metodunu "Padişahın Evlatlığı" masalına uygulamaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Masal, V. Propp, işlev, kuram, metod.

A STUDY OF THE TALE “SULTAN’S ADOPTED CHILD” WITH IN THE FRAME WORK OF VLADIMIR PROPP’S TALE ANALYSIS

ABSTRACT

The rapid progress of technology, which has become an inevitable instrument of our lives, makes it more complicated to conserve national cultural components. The works of folk literature are endangered owing to these technological developments. The grandpas narrating stories and enriching the people's imaginary world have been replaced by the television which controls the people and disables them even to imagine. In this case our oral products, especially fairy tales have been almost forgotten. We compiled fairy tales in Domaniç county of Kütahya where Ottoman Empire was founded. We found out that "Sultan's Adopted Child" fairy tale is suitable for Propp's method. We tried to apply Propp's method on "Sultan's Adopted Child."

Keywords: Tales, V. Propp, functions, theory, method.

¹ Makalenin geliş tarihi: 21.08.2014

Makalenin kabul tarihi: 12.03.2015

Giriş

Masal sözü Habeşçe'deki "mesl" , İbranice'de "maşal" Aramice'ye "mesel", "masal" olarak kullanılmış ve Türkçeye "masal" olarak geçmiştir.(Artun, 2009:107) Başlangıçta masal; " misal verme" olarak kullanılsa da zamanla edebi bir edebi türün adı olmuştur.

Masal kelimesi ile halk arasında, yüzyıllardan beri anlatılmakta olan ve içinde olağanüstü kişilerin, olağanüstü olayların bulunduğu, "bir varmış bir yokmuş" gibi klişe bir anlatımla başlayan, belli bir uzunluğu olan, sonunda "yedi, içti, muradına erdiler" yahut "onlar erdi muratlarına biz çıkalım kerevetine; gökten üç elma düştü, biri anlatana biri dinleyene biri de bana" gibi belirli sözlerle sona eren, zaman ve mekân kavramlarıyla kayıtlı olmayan bir sözlü anlatım türü kastedilmektedir.(Seyitoğlu, 1986:149)

Masalları inceleme noktasında birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan bir tanesi Vladimir Propp'un "Masalın Biçimbilimi" adlı kitabında yer verdiği kuramdır. Propp incelediği masalların ortak yapılarını tespit etmiş ve farklı coğrafyalardaki masalların da bu ortak yapılar içerisinde kurulduğunu söylemiştir. Kütahya'nın Domaniç ilçesinde derlenen masalların Propp'un bahsettiği masal yapılarına uygun olduğu ve masal fonksiyonlarında herhangi bir sapma olmadığı tespit edilmiştir. Özellikle "Padişahın Evlatlığı" isimli masalın yapısı Propp metoduna uygun düştüğü görülmüştür. Bu çalışmamızda Propp metoduyla ilgili kısa bir bilgi verdikten sonra Propp metoduyla Padişahın Evlatlığı masalını sınıflandırıp, fonksiyonlarına ayırıp inceleyeceğiz.

I. Vladimir Propp ve Masalın Biçimbilimi

Rus araştırmacı Vladimir Propp dilbilim, edebiyat ve edebi tenkit, göstergebilim, etnografya, halkbilimi gibi alanlarda öncelikli olmak üzere sosyal bilimlerde, metin tahlili alanında 20.yüzyılın başlarında yeni ve orijinal bir yaklaşım olan yapısalcılığın öncüsü ve kurucularındandır. 20.yüzyılın son kırk yılında V. Propp'un metodu geliştirilerek sosyal bilimlere anlamakta, sınıflandırmakta ve tahlil etmekte yaygın bir şekilde kullanılmıştır. Sosyal bilim araştırmalarında yeni bir yaklaşımın ve anlayışın gelişmesinde, yerleşmesinde Propp'un masallar alanında yaptığı bu çalışma öncü olmuştur. (Günay, 2011:19-20)

Vladimir Propp masal incelemeleri alanında daha önce yapılmış çalışmaları eleştirmiştir; ona göre masalın doğuşunu, kaynaklarını araştırmak için öncelikle masalın ne olduğunu bilmek, masalı tanımlamak gerekmektedir. A. Aarne'nin görüşüne karşı çıkararak motiflerin masalın sabit ve en küçük bilimi olduğunu kabul etmemiş, motiflerin bölünebildiğini ve çeşitlendiğini göstermiştir. (Günay, 2011: 20)

Propp, masalarda doğru tasnifin nasıl yapılacağını bir örnekle açıklar;

1. Bir çar kahramana bir kartal verir, kartal kahramanı başka bir krallığa götürür.

2. İhtiyar adam Sucenko'ya ait bir at verir, at Sucenko'yu başka bir krallığa götürür.
3. Bir sihirbaz, Ivan'a küçük bir kayık verir, kayık Ivan'ı başka bir krallığa götürür.
4. Kraliçe Ivan'a bir yüzük verir, yüzükten çıkan iri yarı adamlar Ivan'ı başka bir krallığa götürürler.

Örneklere de görüldüğü gibi değişen isimler ve nesnelere olmakta fakat gerçekleştirilen eylem değişmemektedir. Propp değişmeyen bu eylemlere işlem adı verir. Peri masallarında mevcut olan fonksiyonların sayısı sınırlıdır. Propp'un masalarda tespit ettiği 31 fonksiyonun sayısı değişmez fakat 31 işlem ara işlevlere ayrılabilir. Her işlevin bir şekli vardır ve bu şekil ile sınıflandırılır. Padişahın Evlatlığı masasında herhangi bir sapmaya rastlamadık. Propp'un tespit ettiği yapı analizinin Padişahın Evlatlığı masasının yapısı için doğru olduğu görülmüştür.

Propp, morfolojik olarak masalı şöyle tarif etmektedir: Hainlik (A) veya eksik (kifayetsizlik/yetersizlik) (a) ile başlayan ara fonksiyonlarla evliliğe (W) veya son olarak kullanılan diğer fonksiyonlarla biten bir süreçtir. Mükafat (F), kazanç veya talihsizliğin tasnifiyesi (K), takipten kurtuluş (Rs) masalda sonuç fonksiyonu olarak kullanılabilir. Bu tip süreç veya gelişmeye hareket adı verilir. Hainliğin her yeni şekli veya eksik olan nesnenin cinsi yeni bir hareket yaratır. (Günay, 2011: 28) İncelenen masalda dört hareket tespit edilmiştir. Bu hareketleri Romen rakamıyla gösterdik.

Propp metoduna göre masalların sınıflandırılması iki çift fonksiyonun varlığına veya yokluğuna göre yapılmaktadır. Sınıflandırmanın elementlerini teşkil eden bu iki çift hainle mücadele-zafer (H-I) ve zor vazife-çözümü (M-N) olmaktadır. (Günay, 2011: 417) İncelemiş olduğumuz masal (M-N) çiftini ihtiva eden masallar sınıflandırılmasına girmektedir.

V. Propp yüz Rus masasında yaptığı inceleme sonucunda masalardaki ortak unsurlardan hareket ederek masalların yapısını ortaya koymuştur. Propp, farklı kültürlerle ait masalların yapıları bakımından aynı olduğunu söyler. Ona göre bütün masallar ortak bir yapı üzerine kurulmuştur. Domaniç yöresinde derlenen "Padişahın Evlatlığı" adlı masalın Propp metoduna uygun bir yapıda olduğu tespit edilmiştir.

II. V. Propp'un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde "Padişahın Evlatlığı" Masalının İncelenmesi

"Domaniç Masallarının Propp Metoduna Göre İncelenmesi" (Emin ÖLMEZ, "Domaniç Masallarının Propp Metoduna Göre İncelenmesi" yüksek lisans tezi, Fatih Üniversitesi, 2014) adlı yüksek lisans tezi kapsamında 2013 yılında Kütahya'nın Domaniç ilçesinden derlenen Padişahın Evlatlığı masalı, Propp metodundaki işlevlerle ortak özellikler taşıyan bir masaldır. Bu makalede, Padişahın Evlatlığı masalını V. Propp'un biçimbilimsel yaklaşımı

çerçevesinde inceleyeceğiz. İncelediğimiz masal H-I çiftlerini ihtiva etmeyen, üçüncü hareketi M-N çiftlerinden oluşan dört hareketli bir masaldır.

I. Hareket

1. Evvel zaman içinde bir adam yaşarmış. Bu adamın birçok oğlu varmış.
(α)
2. Ülkedeki padişahın oğlu olmuyormuş.(a¹)
3. Padişah, bu adamın çocuklarından bir tanesini evlatlık almak ister.(C)
4. Çocuğun babası, çocuk küçük olduğu için biraz büyüyünce padişaha göndermek ister.(mot)
5. Çocuk, padişaha giderken bir köleyle karşılaşır ve eve geri döner.(↓)
6. Bir hafta sonra çocuk tekrar evden çıkar ve yeniden aynı köleyle karşılaşır. Çocuğa nereye gittiğini sorar.(ϵ^1)
7. Çocuk, köleyle padişahın evlatlığı olduğunu ve onun yanına gittiğini söyler.(ζ^1)
8. Köle, çocuğa elinde yiyecek içecek ne varsa çocuğa verip yolda ona eşlik etmek ister.(η^1)
9. Çocuk, kölenin bu teklifini kabul eder.(θ^1)
10. Köle, çocuğu bir kuyu başına götürür. Çocuk su içmek için kuyuya eğildiği sıra da çocuğu kuyuya iter.(A¹⁰)
11. Köle, çocuğu kurtarmak için onun yerine geçip padişahın evlatlığı olma şartını koyar.(A¹²)

II. Hareket

1. Köle, padişaha kendisini evlatlığı olarak tanıtır ve padişaha dünya güzeliyle evlenmek istediğini söyler.(a¹)
2. Dünya güzelini getirme görevi çocuğa verilir, eğer getiremezse kellesinin alınacağı söylenir.(A¹³)
3. Çocuk yola çıkar.(↑)
4. Tam bu sıra yaşlı bir kadın çocuğun yanına gelir ve çocuğa derdinin ne olduğunu sorar.(D²)
5. Çocuk, dünya güzelini bulması gerektiğini yoksa kellesinin alınacağını kadına söyler.(E²)
6. Yaşlı kadın, ona kırk katır, kırk çuval arpa ve buğday almasını söyler.(D⁷)
7. Yoluna karınca sürüsü denk gelirse, arpa ve buğdayı önlerine koymasını; kırk dev çıkarsa kırk katırı önlerine koymasını, karşısına balığı yemek üzere olan bir yılan çıkarsa balığı kurtarmasını söyler.(G⁴)
8. Yolda yaşlı kadının söylediği gibi arpa ve buğdayı karıncalara serper, karıncalar şahı oğlana bir karınca tüyü verir. Sonra karşısına kırk dev çıkar ve kadının dediği gibi kırk katırı onlara verir, devler ona bir tüy verir. Son olarak da karşısına balığı kovalayan yılan çıkar ve balığı kurtarır, balıkta ona bir pul verir.(F¹)
9. Karıncalar şahı, devler ve balık çocuk ne zaman isterse verdikleri nesnelere yakmasını ve ona yardıma geleceklerini söyler.(f⁹)

III. Hareket

1. Çocuk dünya güzelinin sarayına varır.(↓)
2. Dünya güzeli çocukla birlikte gitmek için üç şart sunar. Eğer yerine getirmezse onun kellesini alacağını söyler.(A¹³)
3. Çocuğun önüne kırk çuval arpa buğday karışımı vererek ayıklamasını ister.(M)
4. Çocuk karınca şahından aldığı tüyü yakar ve karıncalar yardıma gelir.(K⁵)
5. Hemen arpa ve buğdayı ayıklarlar(N)
6. Dünya güzeli ikinci görev olarak çocuğun önüne kırk kazan pilav koyup sabaha kadar bitirmesini söyler.(M)
7. Çocuk devlerden aldığı tüyü yakar ve devler yardıma gelir.(K⁵)
8. Hemen kırk kazan pilavı yerler.(N)
9. Dünya güzeli son görev olarak elindeki yüzüğü suya atar ve çocuktan bulmasını ister.
10. Çocuk balıktan aldığı pulu yakar ve balık yardıma gelir.(K⁵)
11. Balık yüzüğü bulur ve çocuk tüm görevleri tamamlar.(N)
12. Karıncaların, devlerin ve balığın yardımıyla çocuk dünya güzelini padişahın yanına götürür.(KF⁶)

IV. Hareket

1. Padişahın evlatlığı yerine geçen köle adamlarına çocuğu öldürmeleri için emir verir.(A¹³)
2. Köle, dünya güzelini getirdiği için çocuğun zekâsından korkar ve adamları çocuğu öldürür.(F-contr-)
3. Dünya güzeli yanında getirdiği ab-ı hayat suyuyla çocuğa tekrardan can verir.(KIX)
4. Çocuk, kölenin hainliklerini anlatır ve padişahın asıl evlatlığının kendisi olduğunu söyler.(Q)
5. Dünya güzeli, padişaha asıl evladının yanındaki çocuk olmadığı söyler.(Ex)
6. Padişah, köleyi kırk katırın arkasına bağlayıp atları dörtlüye koşturur.(U)
7. Dünya güzeli ve oğlan evlenirler.(W*)

$$\text{I. } \underline{a^1 C \downarrow \epsilon^1 \zeta^1 \eta^9 \theta^1 A^{10} A^{12}}$$

$$\text{II. } \underline{a^1 A^{13} \uparrow D^2 E^2 D^7 G^4 F^1 F^9}$$

$$\text{III. } \underline{\downarrow A^{13} M K^5 N (\dots) KF^6}$$

$$\text{IV. } \underline{A^{13} F\text{-contr-KIX Q Ex U W}^*$$

Buradaki hareketler birbiri ardı sıra gelmiştir. Her yeni bir eksiklik masalda yeni olaylar dizisinin başlamasına neden olmuştur. Masalın dört hareketinde de *saldırgan* kişi olarak karşımıza köle çıkmaktadır. Padişahın evlatlığı olmak üzere saraya giden gencin yolda karşısına çıkmış onu bir kuyuya

atmış ve yerine geçme karşılığında onu kuyudan çıkarmıştır. Dünya güzelini bulmaya çıkan gencin yolda karşılaştığı yaşlı kadın ise *bağışçıdır*. Karınca tüyü, dev tüyü ve balık pulu gibi büyümlü nesnelere almasına vesile olmuştur. Dünya güzelinin sınamaları karşısında padişahın evlatlığına yardım eden karıncalar, devler ve balık *yardımcı* kişilerdir. Dünya güzelini bulması için padişahın evlatlığını *gönderen* padişahdır. Her dört harekette de *kahraman* padişahın evlatlığıdır. Masaldaki *düzmece kahraman* ise padişahın evlatlığı yerine geçen köledir.

Sonuç:

V. Propp yaklaşık yüz Rus masalına geliştirdiği metodu tatbik eder ve dünya üzerindeki farklı coğrafya ve farklı kültürlere ait masallarında ortak yapıda olduklarını savunur. İncelediğimiz “Padişahın Evlatlığı” adlı masal Propp’un masal çözümleme metoduna uygun bir metindir. Ülkemizde masaları biçimbilimsel olarak ele alan çalışmalar az sayıdadır. Türk masallarının ortak yapılarının çıkarılması gerekmektedir. Propp’un işlevlerinde olmayan fakat bizim masallarımızda yer edinen yeni işlevler bulunmalıdır. Böylelikle masallarımız diğer kültürlerin masallarıyla karşılaştırılabilir. Domaniç yöresinde yapılan derleme çalışmasında derlenen masalların Propp metodundaki işlevlerle ortak özellikler taşıdığı görülmüştür. “Padişah’ın Evlatlığı” masalı derlenen masallar arasında işlev ortaklığının fazla olması sebebiyle çalışmamıza konu edilmiştir.

KAYNAKLAR

ARTUN, Erman (2009), *Anonim Türk Halk Edebiyatı Neşri*, Kitabevi, İstanbul.

ÖLMEZ, Emin (2014), “Domaniç Masallarının Propp Metoduna Göre İncelenmesi”, *Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.

GÜNAY, Umay (2011), *Elazığ Masalları ve Propp Metodu*, Akçağ Yayınları, Ankara.

PROPP, Vladimir (2011), *Masalın Biçimbilimi (çev. Mehmet Rifat-Sema Rifat)*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

SEYİTOĞLU, Bilge (1975), *Erzurum Halk Masalları Üzerinde Araştırmalar*, Baylan, Ankara.

MASALIN METNİ: PADIŞAHIN EVLATLIĞI

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde bir adam yaşarmış. Bu adamın birçok oğlu varmış. Ülkedeki padişahın oğlu olmuyormuş. Padişah bu adamın çocuklarından bir tanesini evlatlık almak istemiş. Adam padişaha: “ Padişahım bu çocuk daha küçük, hala annesini emiyor. Biraz büyüsün ben onu senin yanına gönderirim” demiş. Padişah kabul etmiş. Gel zaman git zaman çocuk büyümüş. Babası çocuğu padişaha göndermek istemiş. Çocuk yola çıkmış. Padişaha doğru giderken karşısına bir köle çıkmış. Çocuk köleden korkmuş hemen geri babasının yanına gitmiş. “baba tam giderken karşıma bir köle çıktı gidemedim” demiş. Bir hafta sonra çocuk tekrar yola koyulmuş. Karşısına yine aynı köle çıkmış ve çocuğa sormuş: “nereye gidiyorsun?” çocuk: “ben padişahın evlatlığıyım onun yanına gidiyorum” demiş. Köle, çocuğa elinde yiyecek ne var ne yok vermiş ve kendisine yolda eşlik etmek istemiş. Çocuk bu teklifi kabul etmiş. Köle, çocuğa yolda içmesi için su da vermiş. Ata bindikleri sıra köle, çocuk görmeden su testilerini delmiş. Çocuğa yemesi için verdiği yiyecekler de onu susatacak yiyeceklermiş. Atı bir kenara çekip yemek molası vermişler. Çocuk tüm yiyecekleri yemiş ve çok susamış tam su yöneldiğinde testilerde suyun kalmadığını görmüş. Köle, çocuğa dönerek: “ biraz ileride bir kuyu var, oraya gidip oradan su içebiliriz” demiş. Varmışlar kuyu başına. Çocuk su içmek için kuyuya eğildiği sıra köle, çocuğu kuyuya itmiş. Çocuk kuyunun içinden kurtulmak için köleye yalvarmış. Köle: “seni kuyudan kurtarırım. Ancak bir şartım var. Padişahın evlatlık çocuğu ben olacağım” demiş. Çocuk bunu kabul etmiş ve yola çıkıp padişahın huzuruna çıkmışlar. Köle kendisini evlatlık olarak tanıtmış. Padişah artık bir oğlu olduğu için çok sevinmiş. Padişah evlatlığına sormuş: “oğlum benden ne istersin?” köle: “dünya güzeliyle evlenmek istiyorum baba” demiş. Padişah: “oğlum o uzak bir diyarda, kendi sarayında yaşar. Oraya varmak, onunla evlenmek kolay iş değil” demiş. Bunun üzerine köle yanındaki çocuğu göstererek: “öyleyse emir buyur, bu çocuk gitsin bana dünya güzelini getirsin. Eğer getirmezse onun kellesini al” demiş. Padişah kabul etmiş. Oğlan bir köşe başında kara kara düşünmeye başlamış. Tam bu sıra yaşlı bir kadın çocuğun yanına gelmiş ve çocuğa: “oğlum derdin nedir söyle bana. Neden kara kara düşünürsün?” demiş. Çocuk: “dünya güzelini bulmam lazım teyze. Eğer bulamazsam padişah benim kellemi alacak” demiş. Yaşlı kadın: “üzüldüğün, kara kara düşündüğün bu muydu? Şimdi sen padişahına git ve ondan kırk katır iste. Bu kırk katırın üzerinde kırk çuval arpa, buğday olsun. Onlarla yola çık. Yolda bir karınca sürüsüne denk geleceksin. Katırların üzerindeki arpayı, buğdayı karıncalara doğru serp ve sonra yoluna devam et. Yoluna kırk tane dev çıkacak, elindeki kırk katırı kırk deve yiyecek olarak ver. Yoluna tekrar devam et, karşına bir yılan çıkacak. Yılan, bir balık yemek üzere olacak. Bu sırada sen yılanı bir taş atbalığı kurtar. Bu yolun sonunda dünya güzelinin sarayına varacaksın. Git onu al, getir” demiş. Çocuk

padıŝahtan yaşlı teyzenin dediği gibi kırk katır ve içi arpa, buğday dolu kırk çuval istemiş. Padişah ocuğun istediklerini vermiş. ocuk aldıklarıyla birlikte yola revan olmuŝ. Yolda yaşlı teyzenin dediği gibi önüne karınca sürüsü çıkmış. ocuk uvallardaki arpa ve buğdayı karıncalara serpmiŝ. Karıncalar karnını bir güzel doyurmuŝ. Karıncalar şahı, oğlana bir karınca tüyü vermiş ve çocuğa: “eğer başına bir iş gelirse bu tüyü yak, biz nerede olsan sana yetiŝiriz” demiş. ocuk yoluna devam etmiş. Yolda kırk devle karŝılaŝmıŝ. Elindeki kırk katırı kırk deve yiyecek olarak paylaŝtırmıŝ. Devler karınlarını bir güzel doyurmuŝlar ve çocuğa bir tane dev tüyü vermişler. Çocuğa: “eğer başına bir iş gelirse bu tüyü yak biz nerede olsan yetiŝiriz” demiş. ocuk tüyü alıp yoluna kaldığı yerden devam etmiş. Yolda bu seferde balığı yemeye çalıŝan yılana rastlamıŝ. Hemen yılana bir taş atıp balığı kurtarmıŝ. Balık, ocuğa kendisinden bir pul vermiş: “eğer başına bir iş gelirse bu pulu yak. Ben nerede olsan yetiŝirim” demiş. ocuk pulu da yanına almıŝ yoluna devam etmiş. Az gitmiş uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. En sonunda dünya güzelinin sarayına varmış. ocuk dünya güzeline: “ben buraya seni padiŝahımıza götürmeye geldim. Padişahın oğlu seninle evlenmek istiyor” demiş. Dünya güzeli: “benim buradan götürmek öyle kolay iş değildir. Buradan çıkmam için üç şartım var. Bunları yerine getirirsen seninle birlikte padişahın oğluyla evlenmeye gelirim. Ama bu üç ŝartımı yerine getiremezsen senin kelleni aldırırım” demiş ve ilk şartını çocuğa söylemiş: “ilk şartım ŝudur; sana kırk çuval arpa, buğday karışımı vereceğim. Sabaha kadar bu karışımı ayıkla” demiş ve kırk çuval arpa, buğday karıŝımını çocuğun önüne koymuŝ. ocuk karınca ŝahının verdiği karınca tüyünü yakmıŝ. Tüm karıncalar birden çocuğun yanına gelmiş. ocuk, karıncalardan arpaları bir tarafa buğdayları bir tarafa ayırmalarını istemiş. Karıncalar ocuğun bu isteğini kısa sürede yerine getirmiŝler. Sabah olunca dünya güzeli çocuğun yanına gelmiş. Birde ne görsün arpalar bir tarafta, buğdaylar bir tarafta ayrılmıŝ. Bunun üzerine dünya güzeli çocuğa: “aferin ilk görevini baŝardın, şimdi sıra ikinci görevinde. Tam kırk kazan pilav önüne koyacağım, sabaha kadar bu kırk kazan pilavın hepsini yiyeceksin” demiş ve gitmiş. ocuk hemen devlerin verdiği tüyü yakmıŝ. Kırk dev çocuğun yanına gelmiş. ocuk kırk kazan pilavı devlere yedirmiŝ. Ertesi gün dünya güzeli çocuğun yanına gelmiş ve boş kazanları görünce çok ŝaŝırmıŝ: “aferin ikinci görevi de yerine getirdin, şimdi sıra üçüncü görevinde. Parmağımdaki yüzüğü göle atacağım ve sen gölün içinden bu yüzüğü bulup bana getireceksin. Eğer bu görevi de yaparsan artık seninle padişahın yanına geleceğim” demiş. Yüzüğü göle atmış ve gitmiş. ocuk hemen balığın ona verdiği pulu yakmıŝ. Balık ocuğun yanına gelmiş. ocuk balıktan göldeki yüzüğü bulmasını istemiş. Balık gölün içine girip dünya güzelinin attığı yüzüğü bulmuŝ ve çocuğa getirmiş. Dünya güzeli ertesini gün çocuğun yanına gelmiş. Çocuğun elinde yüzüğü görünce çok ŝaŝırmıŝ. Çocuğa söz verdiği gibi onunla birlikte padişahın oğluyla evlenmek için yola çıkmış. ocuk dünya güzelini padişahın yanına getirmiş. Padişah dünya güzeliliye köleyi evlendirmek için yedi diyara haber salıp hazırlıklara başlamış. ocuk

çaresiz bir şekilde olan biteni seyrediyormuş. Verilen görevi başarıyla yerine getirdiği için köle çocuktan korkmaya başlamış. Adamlarına çocuğu öldürmeleri için emir vermiş. Kölenin adamları, çocuğu bulmuşlar ve onu öldürmüşler. Çocuğun her bir parçasını şehrin bir yerine asmışlar. Dünya güzeli kendisini buraya getiren çocuğu merak etmiş ve onunla görüşmek istemiş. Dünya güzelinin hizmetkârları padişahın oğlunun onu öldürttüğünü söylemişler. Dünya güzeli bu duruma çok sinirlenmiş ve yanındakilere emretmiş. Dünya güzelinin emri üzerine çocuğun her bir parçası toplatılmış ve dünya güzelinin önüne getirilmiş. Dünya güzelinin sarayının yanında bulunduğu göl meğer ab-ı hayat suyundan oluşuyormuş. Dünya güzeli yanında biraz su getirmiş ve suyu hemen parçaların üzerine dökmüş. Parçalar bir anda birleşerek çocuk canlanmış. Çocuk başından geçen her şeyi dünya güzeline anlatmış. Dünya güzeli padişahın huzuruna çıkmış ve kölenin hainliklerini anlatmış. Asıl evladının bu çocuk olduğunu söylemiş. Padişah çok sinirlenmiş ve hemen yanındaki vezirine çocuğu getirmesini emretmiş. Vezir askerlerle birlikte çocuğu padişahın huzuruna çıkartmış. Padişah, köleye sormuş: “ kırk katır mı istersin yoksa kırk satır mı?” köle: “kırk katırı seçmiş” padişah köleyi kırk katırın arkasına bağlamış ve kırk katır dörtnala koşarak gitmişler. Padişah evlatlığına kavuşmuş ve onu hak ettiği dünya güzeliyle evlendirmiş. Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine. Daha geçen hafta onların düğünündeydim sizlere selamı var.

Kaynak Kişi: Mediha Karataş

Doğum Yeri ve Tarihi: Domaniç – 1930;

Mesleği: Ev Hanımı;

Tahsili: Yok

Derleyen: Emin ÖLMEZ;

Derleme Zamanı: 18.07.2013

Derleme Yeri: Kütahya/Domaniç